

ZBIORY I DZIAŁANIA NA ZBIORACH

HARALD KAJZER ZST nr 2 im. M. Batko

SYMBOLE I OZNACZENIA

Zbiory oznaczamy dużymi literami: A , B , X itp. Elementy zbiorów małymi: a , b , x itp.

$a \in A$ (symbol $\in$ czytamy: należy do): element a należy do zbioru A

$b \notin B$: b nie należy do zbioru B

Zbiór, który nie ma żadnego elementu, nazywamy **zbiorem pustym**. Taki zbiór oznaczamy symbolem $\emptyset$.

PRZYKŁADY ZBIORÓW NIESKOŃCZONYCH

Zbiór liczb rzeczywistych dodatnich

Zbiór liczb naturalnych parzystych

Zbiór wszystkich prostokątów

Zbiór wszystkich punktów prostej

Zbiór liczb rzeczywistych spełniających nierówność $x \geq 7$.

PRZYKŁADY ZBIORÓW SKOŃCZONYCH

Zbiór liczb naturalnych mniejszych od 4

Zbiór liczb całkowitych ujemnych większych od - 1000

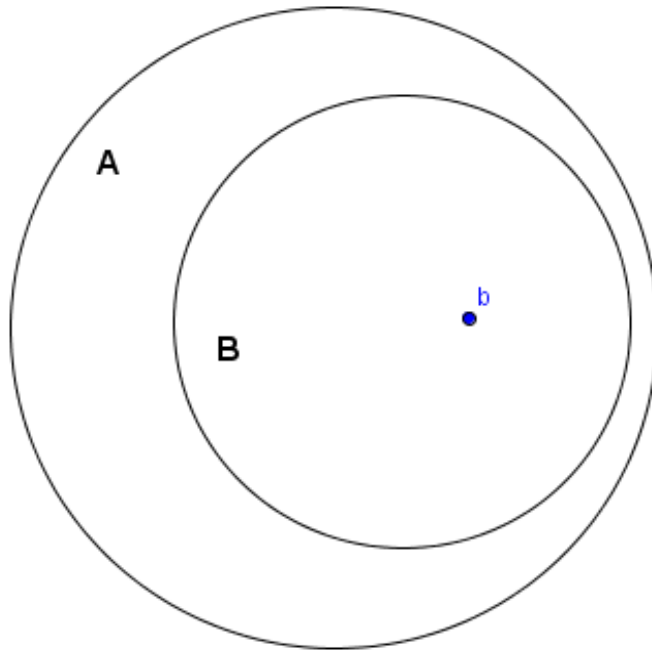
Zbiór pusty jest też zbiorem skończonym

Zbiór wierzchołków siedmiokąta

Zbiór rozwiązań równania $2x + 1 = 7$

ZAWIERANIE ZBIORÓW

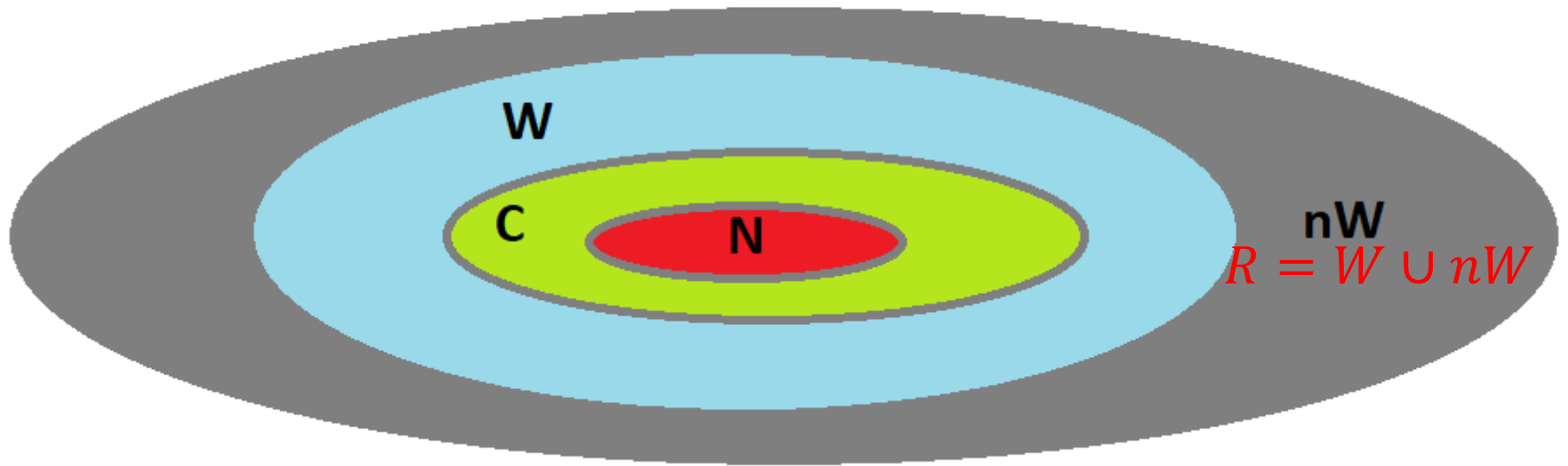
Jeśli do zbioru A należą wszystkie elementy zbioru B, to mówimy, że zbiór B zawiera się w zbiorze A, matematyczny zapis tego faktu, to $B \subset A$.

$$b \in B \Rightarrow b \in A$$

INKLUZJE ZBIORÓW LICZBOWYCH

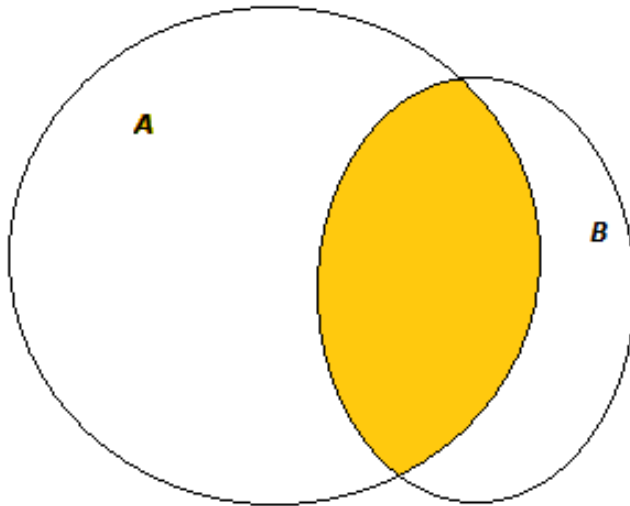
ZBIÓR LICZB RZECZYWISTYCH I JEGO PODZBIORY

$$N \subset C \subset W \subset R$$

CZĘŚĆ WSPÓLNA ZBIORÓW

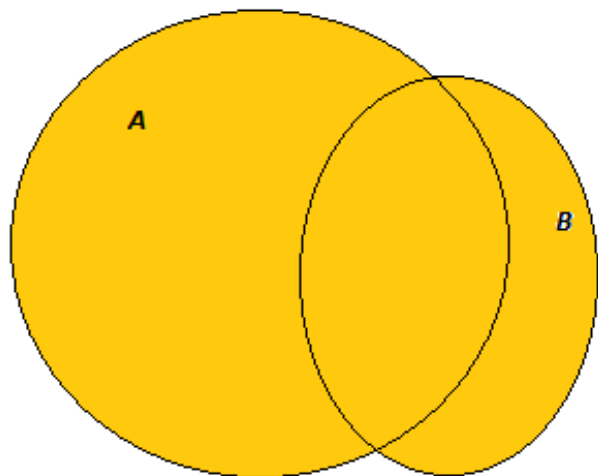
Część wspólna zbiorów A i B to zbiór, którego wszystkie elementy należą jednocześnie do obu zbiorów. Część wspólną zbiorów A i B oznaczamy $A \cap B$.

$$p \in A \cap B \Leftrightarrow p \in A \wedge p \in B$$

SUMA ZBIORÓW

Sumą zbiorów A i B nazywamy zbiór utworzony ze wszystkich elementów, które należą do zbioru A lub do zbioru B . Sumę zbiorów A i B oznaczamy symbolem $A \cup B$.

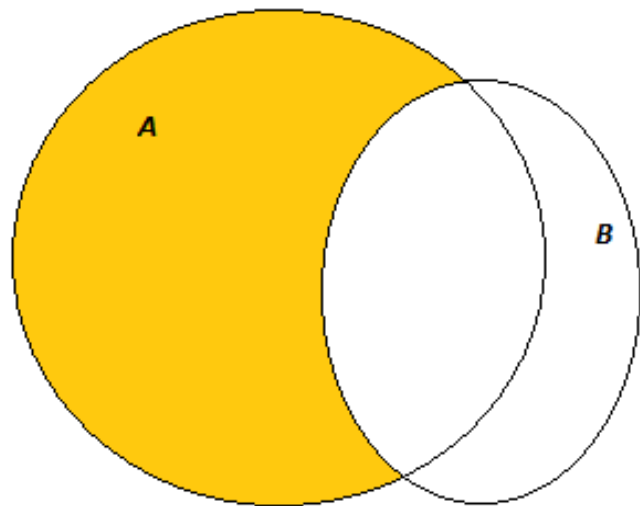

$$p \in A \cup B \Leftrightarrow p \in A \text{ lub } p \in B$$

RÓŻNICA ZBIORÓW

Zbiór utworzony ze wszystkich elementów zbioru A, które nie należą do zbioru B, nazywamy różnicą zbiorów A i B. Zbiór ten oznaczamy $A \setminus B$.

$$p \in A \setminus B \Leftrightarrow p \in A \text{ i } p \notin B$$

PRZYKŁAD

DANE SĄ ZBIORY $A=\{1,2,4,5,7,8\}$, $B=\{2,3,4,6,7,9\}$.
WYZNACZ:

$A \cup B$, $A \cap B$, $A \setminus B$, $B \setminus A$.

$$A \cup B = \{1,2,3,4,5,6,7,8,9\}$$

$$A \cap B = \{2,4,7\}$$

$$A \setminus B = \{1,5,8\}$$

$$B \setminus A = \{3,6,9\}$$

PRZYKŁAD

N – ZBIÓR LICZB NATURALNYCH $\{1, 2, 3, 4, \dots\}$

C – ZBIÓR LICZB CAŁKOWITYCH $\{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\}$

WYZNACZ $N \cup C$, $N \cap C$, $N \setminus C$, $C \setminus N$.

$$N \cup C = C$$

$$N \cap C = N$$

$$C \setminus N = \{0, -1, -2, \dots\}$$

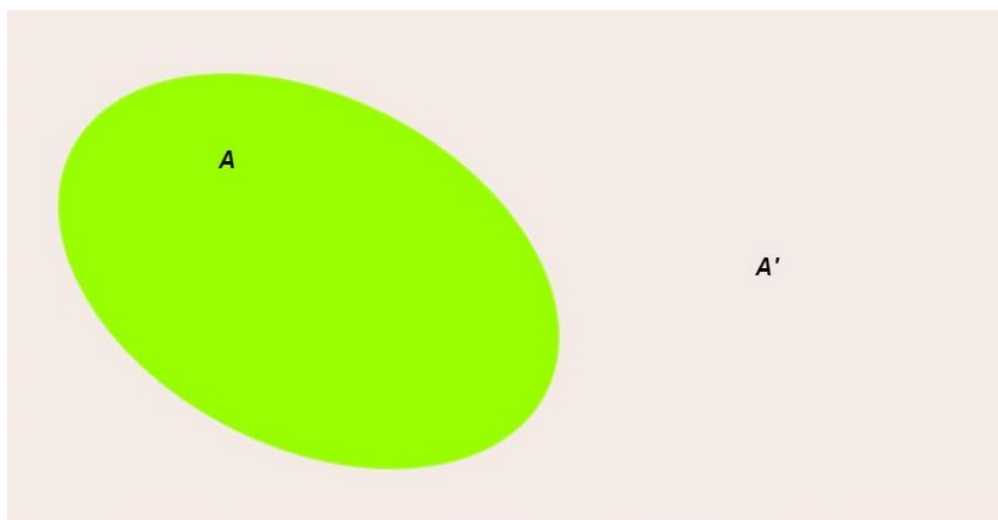
$$N \setminus C = \emptyset$$

A' – DOPEŁNIENIE ZBIORU A

Zbiór utworzony ze wszystkich elementów, które nie należą do zbioru A , nazywamy dopełnieniem zbioru A i oznaczamy A'

$$a \in A' \Leftrightarrow a \notin A$$

**Do zbioru A'
należą
elementy, które
nie należą do
zbioru A**

PRZYKŁAD

$$A = \{1, 2, 3, 4, 5\}$$

$A' = \{6, 7, 8, \dots\}$ – dopełnienie zbioru A do zbioru liczb naturalnych

IN – zbiór liczb naturalnych

$IN' = \{\dots, -3, -2, -1, 0\}$ – dopełnienie zbioru liczb naturalnych do zbioru liczb całkowitych

$$B = (-\infty; 0)$$

$B' = < 0; \infty)$ – dopełnienie zbioru B do zbioru liczb rzeczywistych

$X = \{2n - 1; n \in IN\}$ – zbiór liczb naturalnych nieparzystych $\{1, 3, 5, \dots\}$

$X' = \{2n; n \in IN\}$ – dopełnienie zbioru X do zbioru liczb naturalnych
 $\{2, 4, 6, \dots\}$ – (zbiór liczb naturalnych parzystych)

W – zbiór liczb wymiernych (ułamków zwykłych)

W' – dopełnienie zbioru liczb wymiernych do zbioru liczb rzeczywistych
to zbiór liczb niewymiernych

ZADANIA

1. DANE SĄ ZBIORY $A=\{3,5,7,9,11\}$
I $B=\{1,2,3,4,5,6\}$. WYZNACZ ZBIORY $A \cup B$, $A \cap B$, $A \setminus B$, $B \setminus A$.
2. R – ZBIÓR LICZB RZECZYWISTYCH, W – ZBIÓR LICZB
WYMIERNYCH. WYZNACZ ZBIORY $R \cup W$, $R \cap W$, $R \setminus W$, $W \setminus R$.
3. WYZNACZ DOPEŁNIENIE ZBIORU LICZB NATURALNYCH
PARZYSTYCH DO ZBIORU LICZB NATURALNYCH ORAZ ZBIORU LICZB
NATURALNYCH PODZIELNYCH PRZEZ 3 DO ZBIORU LICZB
NATURALNYCH.